

Микитюк Олексій

аспірант

Науковий керівник: д.е.н, професор Грушко В.І.

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

м. Київ

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ НА ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Розвиток конкурентоспроможності підприємництва в Україні є необхідною умовою ринкової трансформації економіки, ефективної реструктуризації суб'єктів господарювання, створення надійного фундаменту демократичного суспільства.

Світовий досвід трансформаційних перетворення, глобалізації в економіці наочно продемонстрував, що в умовах європейської інтеграції в системі господарювання України, активно застосовується упровадження та залучення додаткових фінансових ресурсів для поліпшення інвестиційної діяльності їх учасників. З огляду на це актуальним засобом залучення інвестиційних ресурсів може в стати лізинг.

Ефективне функціонування суб'єктів господарювання при здійсненні лізингових операцій, в умовах динамічного ринкового середовища потребує надійної системи економічної безпеки.

Нерозуміння місця економічної безпеки для багатьох суб'єктів господарювання, як зазначає проф. О. В. Ареф'єва, призвело до того, що наявні ресурси та резерви не використовувались повною мірою [1, с. 49]. Це може спричинити обмеження інформації, якою керується топ-менеджмент, про фінансовий та господарський стан суб'єкта господарювання, про його конкурентоспроможність на ринку та перспективи успішного розвитку. За цієї ж причини часто рішення щодо технологічної та фінансової адаптації суб'єкта господарювання до нового ринкового середовища виявляються випадковими і необґрунтованими.

Без системи управління економічною безпекою суб'єкта господарювання не можна оцінити перспективи його зростання, розробити тактику і стратегію його розвитку. Економічну безпеку суб'єктів господарювання доцільно розглядати з двох позицій [1, с. 50].

По-перше, з позиції власної безпеки щодо збереження цілісності суб'єкта господарювання як системи. Це потребує визначення оптимальної структури органів управління, чіткого розподілу їх функцій на всіх рівнях, застосування найбільш доцільних методів управління.

По-друге, суб'єкт господарювання повинен враховувати, що він може створювати небезпеку іншим суб'єктам: державі, фірмам, особам. Інакше кажучи, суб'єкт господарювання повинен турбуватися не тільки про безпеку для себе, а й для інших.

Отже, управляти економічною безпекою суб'єктів господарювання при здійсненні лізингових операцій – це, передусім, усувати або пом'якшувати організаційні, соціальні, правові, технічні та інші суперечності, які виникають у ході діяльності. Управляти

економічною безпекою – це означає формувати такий загальний стан підприємства, який дозволяє здійснювати власну політику господарювання і функціонування [4, с. 337].

Для створення надійної системи безпеки суб'єктів господарювання при здійсненні лізингових операцій необхідно об'єктивно оцінити вплив навколишнього середовища на його господарську діяльність. Від результатів цієї роботи залежить ефективність гарантування безпеки бізнесу. Навколишнє мікро– і макросередовище може бути сприятливим або створювати небезпеку, загрозу для суб'єктів господарювання [3].

Однією з основних причин низької інноваційної активності українських підприємств виступає погіршення їх матеріально–технологічного стану та нестача фінансових ресурсів для забезпечення інноваційної діяльності. Усе це нерозривно пов'язано з небезпечним падінням обсягів реальних вкладень інвестиційних ресурсів у інноваційні проекти. Основним джерелом фінансування інновацій у промисловості виступають власні кошти промислових підприємств. Разом з тим дослідження інноваційної діяльності вітчизняних підприємств у період економічної кризи показало, що фактично всі підприємства відчувають вагому нестачу власних коштів – основного джерела інноваційного розвитку – для забезпечення навіть поточної господарської діяльності, а загальний рівень інноваційної активності має тенденцію до стрімкого зниження. Крім того, використання лише внутрішніх джерел, навіть в умовах стабільності економіки, знижує ефективність власних коштів підприємств. Виходячи з цього, лізинг повинен стати особливо важливим елементом в інвестиційному механізмі інноваційного розвитку вітчизняних підприємств. Цим підтверджується обґрунтована необхідність лізингу як актуальної форми інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, яка дозволяє вирішувати існуючі проблеми у промисловому комплексі, що пов'язані з недосконалістю складу промисловості, низьким рівнем інноваційної активності, зношеністю основних виробничих фондів та консервативним технологічним укладом [2, с. 110].

При цьому варто говорити не тільки про активне використання лізингової технології на сучасному етапі розвитку економічних відносин, а передусім про глибоке науково–методичне забезпечення економічної безпеки лізингових відносин в інвестиційно–інноваційному механізмі.

З огляду на найбільш суттєві проблем, що стримують розвиток лізингу в Україні, основними напрямками у сфері розвитку фінансового лізингу, на мою думку, повинні стати:

- удосконалення цивільного та фінансового законодавства щодо лізингу, інтеграція національного лізингового законодавства у міжнародне;
- розвиток інфраструктури лізингу та активізація її використання учасниками ринку;
- створення умов для запровадження механізму рефінансування портфелів лізингових угод;
- організація підготовки в навчальних закладах спеціалістів з питань лізингу;
- розширення можливостей використання бюджетними установами галузей соціальної інфраструктури (медицина, комунальне господарство, освіта та наука) інвестиційного механізму лізингу для оновлення основних засобів [5];

– створення умов для зростання фінансової стійкості лізингодавців, збільшення їх капіталізації, впровадження лізинговими компаніями сучасних систем управління ризиками.

Державна політика щодо ринку лізингових послуг має бути спрямована на те, щоб фінансовий лізинг став важливим інструментом технічного переоснащення підприємств, розвитку сільського господарства, житлово–комунального господарства, а також малого та середнього бізнесу.

Зарубіжний і вітчизняний досвід свідчать про те, що забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання при здійсненні лізингових операцій – процес, який вимагає:

- постійного прогнозування можливих загроз;
- обґрунтовування і реалізації найраціональніших форм, методів, способів і шляхів створення, вдосконалення і розвитку системи економічної безпеки;
- безперервного контролю і управління нею;
- належного рівня підготовки співробітників організації по дотриманню ними всіх встановлених правил, направлених на забезпечення безпеки.

Найбільший ефект досягається тоді, коли всі засоби, методи і заходи, які використовуються, об'єднуються в єдиний цілісний механізм – систему економічної безпеки суб'єктів господарювання, яка в змозі захистити свої структурні підрозділи, співробітників, зберегти і ефективно використовувати фінансові, матеріальні і інформаційні ресурси.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва, О.В. Наукові основи формування економічної безпеки підприємств [Текст] / О.В. Ареф'єва // Недержавна система безпеки підприємства як суб'єкт національної безпеки України. – К.: Вид-во Європ. ін-ту, 2001. – 480 с.
2. Економіка підприємства [Текст] : підручник / [Посилкіна О.В., Сагайдак Р.В., Козирєва О.В., Латін П.Д.]; за ред. О.В. Посилкіної. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2006. – 488 с.
3. Економічна безпека підприємств [Текст] : підручник / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К.: Алерта, 2011. – 704 с.
4. Кириченко, О.А. Управління фінансово–економічною безпекою [Текст] / О.А. Кириченко, С.М. Лаптев, П.Я. Пригунов, О.І. Захаров, В.Г. Алькема; [за ред., к. юр. н., д. іст. н., проф. В.С. Сідака] // Навчальний посібник – К.: Дорадо–Друк, 2010. – 480 с.
5. Минаев, Г. А. Безопасность организации [Текст] : учеб. пособие / Минаев Г. А. – М. : Логос, 2008. – 368 с.

